

นวัตกรรมการอ่าน

เพื่อความเข้าใจ และการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

นางสิริกานต์ มุลฟอง

โรงเรียนบ้านห้วยหม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การอ่านถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นกุญแจสำคัญสู่การพัฒนาความคิด ความรู้ และจินตนาการ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเยาว์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เด็กจำนวนไม่น้อยเริ่มห่างไกลจากหนังสือ ส่งผลให้ทักษะด้านภาษา การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งปัจจุบัน โลกพัฒนาและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

โรงเรียนบ้านห้วยขม ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ประสบปัญหาด้านทรัพยากรการเรียนรู้และโอกาสในการเข้าถึงสื่อการอ่านออนไลน์ หรือนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทันสมัยในยุคปัจจุบันจึงขาดแรงบันดาลใจ และความสนุกสนานในการอ่าน นำไปสู่พฤติกรรมไม่รักการอ่านในระยะยาว

จากปัญหาดังกล่าว ครู และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงได้ร่วมกันทำ“นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ในกิจกรรมนิทานเคลื่อนที่ จากพี่สู่น้อง” ขึ้น ด้วยการใช้สื่อปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการทำนิทาน อีกทั้งยังเลือกวรรณคดีไทย เรื่อง สังข์ทอง มาทำเป็นนิทาน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนอนุรักษ์วรรณคดีไทยให้สืบต่อไป โดยมีแนวคิดให้นักเรียนพี่ใหญ่ทำหน้าที่เป็น "นักเล่านิทาน" อาสาเดินทางไปยังห้องเรียนของน้อง ๆ ในระดับชั้นเล็ก เพื่ออ่านนิทานที่จัดทำขึ้นเอง เพื่อนำเสนอเนื้อหาสาระที่สนุก ชวนติดตาม และแฝงคุณธรรม จริยธรรม สืบสานวัฒนธรรมไทยไปพร้อมกัน อีกทั้งยังเป็นการเสริมทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ให้กับน้อง ๆ เนื่องจากนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนรู้อีกด้วย

หลักการ และแนวคิดที่ใช้พัฒนา นวัตกรรม

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีทักษะ
การอ่าน วิธีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ร่วมกันออกแบบนิทาน โดยใช้รูปแบบ
การเรียนรู้สมองเป็นฐาน (Brain Based
Learning : BBL) ในการทำงาน

จัดทำนิทาน ตามกระบวนการเรียนรู้สมอง
เป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)
โดยใช้สื่อจากเทคโนโลยีต่าง ๆ
เข้ามาช่วยในการสร้างนวัตกรรม

วัดและประเมินผลในชั้นเรียน
โรงเรียนนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผล

พัฒนาต่อเนื่อง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้น ป.5 จำนวน 14 คน มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
และมีส่วนร่วมในการจัดทำนวัตกรรม ร้อยละ 100

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนมี เจตคติที่ดีต่อการอ่าน และสามารถ วิเคราะห์และสรุป
ใจความสำคัญจากนิทานได้ด้วยตนเอง

รูปแบบการเรียนรู้
โดยใช้สมองเป็นฐาน
(Brain Based Learning :
BBL)

การพัฒนา และ การชื่นชม

1) ขั้นอุ่นเครื่อง (WARM-UP STAGE)

ครูเปิดบทอาขยาน และชี้แจงถึงจุดประสงค์ของกิจกรรม “นิทานเคลื่อนที่ จากฟีสู่ห้อง” โดยใช้เนื้อหาจากเรื่องสังข์ทอง ในตอนกำเนิดพระสังข์ ซึ่งเป็นเนื้อหารวรรณคดี และวรรณกรรมของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และซักถามถึงความคิดเห็นของนักเรียนสำหรับการจัดทำนิทานในครั้งนี้ จากนั้น เปิดตัวอย่างการเล่านิทานใน YouTube ให้นักเรียนดู พร้อมบรรยายความรู้ เรื่องทักษะการเล่านิทานให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ

2) ขั้นเรียนรู้ (LEARNING STAGE)

- ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้น ป.5 และบทเรียนออนไลน์จาก OBEC Content Center
- แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพโครงเรื่องออกมา จากนั้นร่วมกันอภิปรายเรื่องขององค์ประกอบและฉาก

3) ขั้นลงมือทำ (LEARN - PRACTICE)

- นักเรียนแต่ละคนตกแต่งหมวกของตนเองตามจินตนาการ เพื่อจะใช้ประกอบการเล่านิทาน
- ครูและนักเรียนร่วมกันแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและแบ่งฉาก เพื่อแต่งเนื้อหาของนิทาน จากนั้นครูสุ่มจับคู่นักเรียน โดยใช้ช่วงล่อสุ่มออนไลน์
- นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันแต่งเนื้อหาของนิทานลงในใบงานที่ครูเตรียมให้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและช่วยเรียบเรียงเนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- นักเรียนแต่ละคู่ฝึกซ้อมการนำเสนอฉากของตน
- นักเรียนบางส่วนที่มีความสามารถทางด้านการออกแบบร่วมกันเขียน Prompt ให้ AI ช่วยออกแบบภาพประกอบนิทานในแต่ละฉากจากแอปพลิเคชันต่าง ๆ จากนั้นครูเป็นคนจัดทำรูปเล่มนิทานโดยใช้ Canva ในการจัดทำ

4) ขั้นสรุปความรู้ (SUMMARY)

- ครูให้แต่ละคู่ออกมาลองเล่านิทานในฉากที่ตนได้แต่งขึ้น โดยครูและเพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และให้คำแนะนำ
- เมื่อการเล่านิทานของแต่ละคู่สมบูรณ์แล้วทุกคนรวมตัวและซ้อมเล่านิทานด้วยกัน โดยมีครูคอยให้คำชี้แนะให้การเล่านิทานเรื่องนี้ออกมาสมบูรณ์มากขึ้น โดยเปิดนิทานออนไลน์จากแอปพลิเคชัน Canva ประกอบ

Canva

5) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ (APPLY)

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เริ่มเข้าไปเล่านิทานให้ระดับชั้นต่าง ๆ ฟัง ด้วยกิจกรรม “นิทานเคลื่อนที่ จากฟีสู่ห้อง” โดยหลังจากการเล่านิทานจบ ครูจะให้ห้อง ๆ เป็นคนให้คะแนนการเล่านิทานโดยรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการยกมือโหวตคะแนนเสียง

ประมวลภาพกิจกรรม

นวัตกรรมการอ่าน

ส่งต่อให้น้อง เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์

สื่อน้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 4

การจัดทำนวัตกรรมการเรียนการสอนในครั้งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการส่งเสริม
นิสัยรักการอ่านของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาเผยแพร่
ให้นักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้ใช้เป็นสื่อให้ครูใช้
ในการสอนเสริมทักษะการอ่านในเชิงวิเคราะห์อีกด้วย

ประมวลภาพการเรียน
การสอนระดับชั้น ป.3

ประมวลภาพการเรียน
การสอนระดับชั้น ป.4

การเผยแพร่ผลงานนวัตกรรม

เผยแพร่ทางเพจ Facebook
ห้องสมุดโรงเรียนบ้านห้วยขม

<https://www.youtube.com/watch?v=hhh25Vd3zRw>

จัดทำรูปเล่มไว้ที่ห้องสมุด
ของโรงเรียน

ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้

ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้สมอง
เป็นฐาน (Brain Based Learning :
BBL) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้น
Active Learning ส่งผลให้นักเรียนเกิด
การเรียนรู้จากการลงมือทำจริง
และได้รับประสบการณ์โดยตรง

นักเรียนเกิดความสนใจ และรักการอ่านมากขึ้น

ด้วยรูปแบบนิทานที่มีภาพประกอบ
3D สีสันสดใส และเนื้อหาเข้าใจง่าย
ช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน
ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และ
อยากอ่านมากขึ้น

พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง และการจับใจความสำคัญ

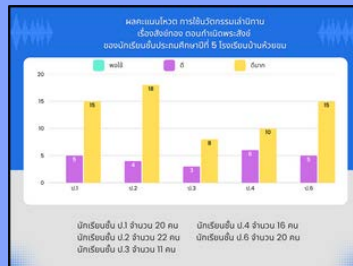
ด้วยการเล่านิทาน และนักเรียนที่ได้อ่าน
นิทานที่จัดขึ้นเป็นรูปเล่ม และแบบ
ออนไลน์ ฝึกอ่านจับใจความสำคัญของเนื้อ
เรื่อง ส่งผลให้สามารถอ่านได้คล่องขึ้น
เพราะการสร้างนวัตกรรมการอ่านที่ใช้
ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น จะส่งผลให้นักเรียน
เกิดความกระตือรือร้นที่จะอ่านมากขึ้น

ส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจินตนาการ และ
ความคิดสร้างสรรค์โดยตรงซึ่งการจัดทำ
ภาพประกอบนิทานเป็นการต้นแบบ 3D
ช่วยกระตุ้นจินตนาการของเด็ก ๆ ให้เห็น
ภาพของเรื่องได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยัง
เสริมทักษะด้านเทคโนโลยีอีกด้วย

ผลที่เกิด จากการใช้ นวัตกรรม

ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ผ่านเนื้อหา นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านที่เลือกใช้แฝงข้อคิด
และคุณธรรม นักเรียนจึงสามารถ
เรียนรู้เรื่องความดี ความเสียสละ
ความกตัญญู และคุณค่าทางสังคม
ผ่านการอ่านด้วย

เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การจัดทำนิทานในครั้งนี้
ทำให้นักเรียนเกิดการพูดคุย ถาม - ตอบ
หรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน
ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษา และทักษะ
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน

พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้

ในกรณีที่นิทานมีรูปแบบดิจิทัล
นักเรียนได้เรียนรู้การใช้อุปกรณ์ต่าง
ๆ เพื่อเข้าถึงสื่อนิทาน ส่งผลให้เกิด
ทักษะในการใช้เทคโนโลยี
อย่างเหมาะสม

เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อ วรรณกรรมพื้นบ้านไทย

นักเรียนได้เรียนรู้รากเหง้าวัฒนธรรม
ผ่านนิทานพื้นบ้านที่ถูกนำเสนออย่าง
ทันสมัย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ
ในวรรณกรรมท้องถิ่น และมีทัศนคติ
ที่ดีต่อเรื่องราวจากอดีต

นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้วยสื่อนิทานที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย
นักเรียนจึงรู้สึกสนุกกับการอ่านและค้นคว้าด้วย
ตนเองมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนานิสัยใฝ่รู้ และ
เรียนรู้นอกห้องเรียน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริม
นักเรียนให้รักการอ่าน และสนใจในการเข้าห้อง
สมุดของโรงเรียนมากขึ้น

สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการเล่าเรื่องได้ดีขึ้น

เมื่ออ่านนิทานหลายเรื่อง นักเรียนจะ
ซึมซับรูปแบบการเขียน การใช้คำ การ
ลำดับเหตุการณ์ และการสร้างบท
สนทนา ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ
ด้านการอ่าน การเขียน และการเล่า
เรื่องได้อีกด้วย